

अनुक्रमांक: .....
निरीक्षकस्य हस्ताक्षरम् .....

Paper Code

BV 303

पतञ्जलिविश्वविद्यालयः

परीक्षा - दिसम्बरमासः - 2017
बी. ए. व्याकरणम् (सत्रम् : तृतीयम्)
संस्कृतम् (तृतीयपत्रम्)
संस्कृत-साहित्यम्

समयः - होरात्रयम्

अधिकतमाङ्कः - 75

सूचना : इदं प्रश्नपत्रं पञ्चसप्तत्यङ्कानां वर्तते। इदं अ, ब, स इति त्रिषु खण्डेषु विभक्तमस्ति।

खण्डः-अ

(दीर्घोत्तरा प्रश्नाः)

सूचना : 'अ' खण्डे पञ्च दीर्घोत्तराः प्रश्नाः दत्ताः सन्ति, तेषु त्रयाणाम् उत्तरं दीयताम्। प्रत्येकं प्रश्नस्य कृते पञ्चदश अङ्काः निर्धारिताः सन्ति। (3×15=45)

1. अधस्तनेषु त्रयाणां प्रश्नानां समाधानं करणीयम् -
'तुमुन्ण्वुलौ क्रियायां क्रियार्थायाम्' इति सूत्रं व्याख्यायताम्।
2. 'व्युपयोः श्येते पर्याये' इत्यस्य सूत्रस्य व्याख्या कार्या।
3. 'कालविभागे चानहोरात्राणाम्' इति सूत्रस्य व्याख्या कार्या।
4. 'तयोरेव कृत्यक्तरवलर्थाः' इत्यस्य सूत्रस्य व्याख्या कार्या।
5. 'सिजभ्यस्तविदिभ्यश्च' इति सूत्रं व्याख्यायताम्।

खण्डः-ब

(लघूत्तराः प्रश्नाः)

अयं खण्डः प्रथमद्वितीयोपखण्डरूपेण विभक्तोऽस्ति। प्रत्येकं खण्डे दत्तानां निर्देशानाम् अनुसरणपूर्वकमेव प्रश्नानां समाधानं करणीयमस्ति।

(उपखण्डः- प्रथमः)

सूचना : प्रथमे उपखण्डे षट् (6) लघूत्तराः प्रश्नाः दत्ताः सन्ति, प्रत्येकं प्रश्नस्य कृते चत्वारः अङ्काः निर्धारिताः सन्ति। तत्र केषाञ्चित् चतुर्णां प्रश्नानामुत्तरं देयम्। (4×4=16)

अधस्तनेषु चतुर्णामुपरि व्याख्या कार्या -

1. 'धान्ये नित्' इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।
2. 'मृगस्यावादयश्च' इति सूत्रं प्रतिपाद्यताम्।
3. 'ह्रस्वरुहियुषिभ्यश्च इतिः' इत्यस्य सूत्रस्य व्याख्या कार्या।
4. 'क्वादिभ्यः कित्' इति सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यायताम्।
5. 'मद्गुरादयश्च' इति सूत्रं सोदाहरणं प्रतिपाद्यताम्।
6. 'हनिकुषिनीरमिकाशिभ्यः कथन्' इत्यस्य सूत्रस्य व्याख्या कार्या।

(उपखण्ड:- द्वितीयः)

सूचना : अधस्तनेषु द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ -

(5×2=10)

7. (क) 'भुजिमृडभ्यां युक्त्युक्ौ' इति सूत्रेण किं भवति?
- (ख) 'स्यूनः' इत्यत्र किं भवति?
- (ग) 'हुर्छेः सनो लुक् छलोपरच' इत्यनेन सूत्रेण किं भवति?

खण्ड:-स

(अतिलघूत्तराः प्रश्नाः)

सूचना : 'स' खण्डे चत्वारः अतिलघूत्तराः प्रश्नाः दत्ताः सन्ति। प्रत्येकं प्रश्नस्य कृते एकैकोऽङ्को निर्धारितोऽति। एतस्य खण्डस्य सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः सन्ति।

(04×01=04)

1. 'गमेर्गश्च' इति सूत्रस्य किम् उदाहरणम्?
2. 'दमेर्दोसिः' इत्यस्य अर्थः कः?
3. 'भृञ् उच्च' इत्यस्य उदाहरणं किम्?
4. 'ग्रसेरा च' इत्यनेन किम् उदाहरणम्?

-----X-----